

Egyszer egy lyukas kanna, tele vízzel, átment a szalonon, s összecepegtette a kifényesített parkettát. Ezt a haszontalan kannát alighanem elfenekelték.

ANATOLE FRANCE:
RIQUET GONDOLATAI

SZALON

Menjünk át a zöld szalonba, vagyis toljam vissza a székét, és tegyem vissza alá a párnát, a kaffát ott igyuk.

ESTERHÁZY PÉTER:
SEMMI MŰVÉSZET

2008. október 18., szombat

2. évfolyam 41. szám

Itt pörögni kell, mint a szélkakas, négy lábon kell állni, benne kell lenni a tévében, rádióban, újságban, interneten, akkor vagy valaki...

Felvétel, tessék, köszönöm

Egyszer valami partit adott a tévétársaság, egyet a sok közül, és odajött hozzám egy ismert író, aki szomszédom a lakótelepen. Koktélospohárral a kezében bizalmasan mondta, hogy kicsit gomboljam összebb magamon az önbecsülést, mert belátni már fenéig.

SZÁVAI ATTILA

Valami vicceset és egyben bölcs-et szerettem volna neki válaszolni, valami frappáns talpraesett mondatot, de csak hebegtem, mint egy eltévedt antilop, és begomboltam az ingem felső két gombját. Az író, ahogy nézte a gombolkozásom (gombolkozom, tehát vagyok), pikírt mozdulatokkal mondtá, hogy ő ezt csak képletesen, úgymond átvitt értelemben jegyezte meg, és közelebb hajolt, hogy fontos még: a saját érdekében. Én hülye meg zavarban voltam, mint egy eldobott kislábos. Kimentem a mosdóba, hogy rendbe tegyem a sminket, amit ledobott a bőr a nagy pirulásban, és arra gondoltam, kicsit mérgesen magamra és úgy ahogy van, az egész univerzumra, hogy ha például kirakták volna sügőgépre a normális, vagány, felvilágosult választ, amivel visszavághattam volna az írónak, biztos be tudtam volna szépen olvasni a kamerába. Főleg ha lett volna hozzá egy jól beállított jelenet. Például olyan (ezeket bírom a legjobban), hogy nincs sok szöveg, lehetőleg valami szoft dramatur-

giával, dráma lájt, ilyen, mondjuk: reggel találkoztam Robival, aki nemrég szabadult a börtönből, éppen dévédélejátzókat árult a piacon, megbeszéltük, hogy tetszem neki. És amikor ezt mondom egy másik szereplőnek a sorozatban, szépen megyek át a szoba egyik végéből a másikba, széles, nagy szexuális mozdulatokkal, hogy az operatőrben megmervedik a közhangulat, pláne feláll a rendezőben a csapó. Aztán elsül a tessék. Bírom a rendezőt, ahogy így tessékel, úgy tudja kimondani, mintha be lenne építve a fogai közé egy megafon. Szerintem ha elmenne Afrikába és hajnalban üvöltené két pofára, hogy tessék, felébredne a fél állatvilág, aztán csak gyalogolnának a sötétben, mint akik keresik a helyüket, meg a vitalitást magukban.

Az író szerint a rendezőm egy barom, és biztos benne, mármint az író, hogy szerinte a rendező csak viccel, amikor kitalálja a jeleneteket. Ja, és hogy egyszer unalmában összehasonlított két szappanoperát (az író), és arról írt valami lapnak egy tárcát, hogy ezek a mai sorozatrendezők szerinte azon versengenek, hogy egy percebe miként tudnak bele-sűríteni minél több naivitást, érzelmi pózolást, szellemi rükvencet, lelki analfabetizmust, dramaturgiai durdefektet. Szerintem meg csak irigyl minket, sorozatosokat, ahogy a szakmai berkekben mutogatnak röhögve a hátunkra, hogy mi mindennap benne vagyunk a tévében. Amikor ezt is mondtam a partin az írónak, csak nevetett, hogy tudod, aranyom, amit csináltok, az legközelebb a szódához áll. A jó bor pedig

nem más, mint az élet valódi értéke, az egyetemes emberi értékrend, és hogy mi így csinálunk fröccsöt, ami se nem szóda, se nem bor, de leginkább csak valami híg szar, így az író. Én erre, hogy ne csak álljak ott, elmondtam vihogva, amit nemrég hallottam: amikor a tíz liter szennyvízhez egy liter ásványvizet öntve tizenegy liter szennyvizet kapunk, de csak én röhögtem. Olyan vagyok, mint egy pohár a fröccs, kérdeztem, amire elismerően bólogatott, hogy ja, Frau Spriccer, és ezzel otthagytott a pultnál, mint valami odatámasztott kapanyelet.

Pedig tudom én, hogy az íróéknál otthon mindig mennek a sorozatok, bár lehet, hogy a felesége nézi mosogatók közben. Áthallani valamit mindig, mivel szomszédok vagyunk. Azért hívtam meg a partira az író, hogy lássa végre, milyen a nagyvilági élet. Annyi itt a parti, hogy már egymásba érnek a másnapok. Születinapi parti, valaki összeházasodott azzal, akivel a sorozatban csalta sorozatban, családi parti, gyerek született, új mosogatógépet vett a főszereplő, Mikulás, karácsony, húsvét, telihold, üres hold, kémműhold, magas nézettség, alacsony nézettség (ilyenkor motiváló parti a neve, és mindig körbeudvarol minket, lányokat a producer).

Az író szerint külön röhej, hogy ha nem néz két hétig sorozatot, és utána kezdi megint, nem marad ki semmiből, mivel nem történik semmi, csak a kínlódás megy, a nyavalygás bele a vakvilágba. Azt mondjuk szerintem sem nagyon bírná el a klisé, ha művészet is volna benne, mondjuk szövegileg

Pörögni kell...

(AP Photo/dtp young entertainment)

olyanok, hogy szétreped a szellemi öntőforma, mikor megfogalmazom magamban a hiányod. Jó-jó, ez csak vicc, én nem értek ilyenekhez, az ilyesmiket csak az olyanok vágják, mint az író.

Viszont én nem bírom azokat, akik nem pörögnek. Az írók nem pörögnek, csak ülnek otthon, sok könyv, valami család, és unalomig család, harminc éve ugyanaz a család, dögunalom. Itt pörögni

kell, mint a szélkakas, négy lábon kell állni, benne kell lenni a tévében, rádióban, újságban, interneten, akkor vagy valaki. Tök égő lenne, ha csak otthon ülnék, jönének harminc éve ugyanazok a barátok, vagy én járnék ugyanabba a társaságba, csupa ismerős pofa, tudok mindenkiről mindent. Ne is haragudj, de így élni nem lehet. Pörögni kell, partikra kell járni, csinálni kell a kapcsolati tőkét,

műkőröm, rózsaszín felső, kicsi parfüm, hogy mindenki érezze a buszon, szép mély dekolázs (köl-dökig), ezeket kell ma. Olvasni naponta, ugyanmá', nem vagyok én kisnyugdíjas. Kiscsaj vagyok én, ahogy a rendezőm hívni szokott, hé, kiscsaj, álljál meg, mert úgy gyalogoltál a kép egyik feléből a másikba, mint aki hangyabolyt nyelt. Vegyük újra, figyelem, felvétel, tessék, köszönöm.

ETÜD

Álomper

SZALAY ZOLTÁN

A sértett, nevezzük Balognak, X. év Y hó Z-án, hétfőn délelőtt 10.10-kor jelentkezett a lakhelyéhez legközelebb eső rendőrkapitányságon, hogy feljelentést tegyen álomittas állapotban elkövetett testi sértés kísérletének büntette ügyében. A sértett pontos leírást adott az esetről, amely vasárnapról hétfőre virradó éj-

szaka történt, Balog Kis utcai házának hálósobájában, párnatar-tós, háttámlás franciaágyában, melyben egyedül aludt. Feljelentésében pontosan megjelölte az általa elkövetőnek vélt személyt: azt állította, az illetőt Fehér Ferencnek hívják, a Nádor utcában lakik, és kimerítőnek nevezhető személyleírást adott a külsejéről. A büntető perrendtartás legutóbbi módosítása értelmében úgy rendelkezik, amennyiben az álmombeli sértett megjelöli az általa elkövetőnek vélt egyén személyét, egy külön erre a célra kirendelt álomszakértőnek, szakmai nevén álomológusnak kell az információt hitelesítenie. Balogot tehát még

aznap álomológiai vizsgálatnak vetették alá, s a kirendelt álomológus, az altatás után Balog álomterébe behatolva megállapította, hogy a [Fehér Ferenc, Nádor utca, hatalmas sasorr, széles, vörhenyes arc, sűrű borosta, vérben úszó szemek, munkáskülső, bárdolatlanság] koordináták mind megtalálhatók Balog álomreáljában. Következhetett tehát az álomkép éberreálbeli alárendelése, azaz a gyanúsított valóságos felderítése. Bonyolította a feladatot, hogy a városban nem létezett Nádor utca, azt pedig kizártnak tekinthették, hogy az incidensben más település is érintve lehetne, mivel Balog sosem tette még ki a lábát szülővárosából. Az F. utcát azonban, mielőtt még az F. utca nevet kapta volna, Nádor utcának hívták, s az ügyben eljáró nyomozóbizottság (ÜGYENY) nyomozói elképzelhetőnek tartották, hogy Fehér Ferencet megtalálhatják itt.

(ČTK/Zbyněk Stanislav)

Körözést adtak ki, s a hatóságok emberei kivonultak az F. utcába, de hiába kutatták azt át töviről hegyire, hiába faggatták ki az összes lakost és arrafelé ismerős polgárt, nem akadtak Fehér Ferenc nyomára.

Balogot fölöttébb nyomasztotta az incidens, álmatlanságra panaszkodott, bevallása szerint nem alaptalanul tartott a támadás megismétlődésétől, hiszen Fehér Ferenc fenyegetőleg vált el tőle aznap éjjel. Az incidens tulajdonképpen egy jelentéktelen eset miatt robbant ki, Balog az egyik helyi szeszkimérésben szexuálisan közeledett a kiszolgáló személyzet egyik tagjához (a fenekét simogatta), akiről köztudott volt, hogy szoros szálak fűzik Fehér Ferenchez (állítólag a szeretője volt, de csak orálisan elégítette ki időnként F. F.-et). A gyanúsítottat barátai tartották vissza tőle, hogy komoly kárt tegyen Balog testi integritásában, de viselkedéséből arra lehetett következtetni (a kezével félreérthetetlen gesztusokat tett B. felé), szándékától korántsem állt el.

Egyhetes hiábavaló nyomozás után az ÜGYENY úgy döntött, a büntető perrendtartás vonatkozó rendelkezése alapján konstatálható, hogy a gyanúsított személyének éberreálbeli alárendelése sikertelen. Ebből arra következ-tettek, hogy F. F. kizárólagos

álmombeli személy, azaz KÁSZ. A KÁSZ-ok büntetőjogi felelősségre vonása jelen technikai előrehaladottság mellett csakis a sértett álomittasságában hajtható végre, ahol egyedül fellelhetőek. A beavatkozást szakképzett álomkommandó végzi el, a sértett előzőleges jóváhagyásával, mester-séges álomittasság állapotában.

Balog három napos tétozás után beadta a derekát. Az ÜGYENY felszólította a kirendelt szakképzett álomkommandót, hogy végezzék el a feladatot: hatoljanak be hatóságilag a sértett álomképébe, tartóztassák le és vezessék bíróság elé a gyanúsítottat. A szakképzett álomkommandó úgy döntött, a beavatkozást a sértett Kis utcai házának hálósobájában, párnatar-tós, háttámlás franciaágyában fogják végrehajtani. Balognak megfelelő mennyiségű al-tatót adtak be, majd, miután álomittasságában létrejöttek az első használható álomképei, három, a szükséges okmányokkal és hatósági felszereléssel ellátott álomkommandós hatóságilag behatolt Balog álmába.

Balog ordítva ébredt. Ordítása rekedt ricsajba zsibbadt, s rugóként pattant ki ágyából. Kitépte az ablakot, s mélyre szívta a reggeli nyirkot. Odakint varjúcsicsergés és égreccség. Ekkor szólalt meg az ébresztőórája, és Balog ugrott.

Dagmar Šubrt Csendes víz partot mos című falvédője a Sigmund Freud heverői című prágai képzőművészeti kiállításon